

چراغ قوه «فرهیختگان» روی اتاق تاریک اقتصاد اسلحه

توپ، تانک، دلار

بازگیری آمریکا و خیانت عربستان سعودی به‌نوعی وارد درگیری داخلی یا رقابت نظامی با همسایگان شده‌اند، چنانکه برمبنای داده‌های آماری موسسه مطالعاتی معتبر statistaآلمان، از مجموع صادرات ۱۲/۴ میلیارد دلاری آمریکا در سال ۲۰۱۷، بیش از ۶/۶ میلیارد دلار آن یعنی معادل ۵۲/۵ درصد آن به کشورهای اسلامی یا با جمعیت غالب مسلمان صادر شده است. بین کشورهای اسلامی، عربستان با واردات ۳/۴ میلیارد دلار در رتبه اول، عراق با ۵۰۶ میلیون دلار در رتبه دوم، امارات با ۴۹۹ میلیون دلار در رتبه سوم، قطر با ۴۹۶ میلیون دلار در رتبه چهارم و مراکش با ۳۵۱ میلیون دلار در رتبه پنجم قرار دارد. همچنین کشورهای افغانستان، اندونزی، مصر، اردن، ترکیه، تونس، لبنان، کویت، پاکستان، نیجریه، بحرین، مالزی، سنگال، چاد و معارضان سوری نیز در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

عربستان؛ دیوانه‌ترین ارتش جهان

بررسی‌های آماری نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۷ (آخرین گزارش آماری مستند) کشورهای آمریکا، چین، عربستان، روسیه، هند، فرانسه، انگلستان، ژاپن، آلمان و کره جنوبی به ترتیب ۱۰ کشور با بالاترین بودجه نظامی در جهان بوده‌اند. بر این اساس، آمریکا با ۶۱۰ میلیارد دلار بودجه نظامی در رتبه اول، چین با ۲۲۸ میلیارد دلار در رتبه دوم، عربستان با بیش از ۶۹ میلیارد دلار در رتبه سوم، روسیه با ۶۶/۳ میلیارد دلار در رتبه چهارم، هند با نزدیک به ۶۴ میلیارد دلار در رتبه پنجم و فرانسه با ۵۷/۸ میلیارد دلار در رتبه ششم قرار دارد. همچنین کشورهای انگلیس، ژاپن، آلمان و کره جنوبی نیز به ترتیب با ۴۴۰، ۴۴۰، ۳۹۹ میلیارد دلار در رتبه‌های هفتم تا دهم با بالاترین بودجه نظامی در جهان قرار دارند.

نکته قابل تامل در بررسی بودجه نظامی کشورهای جهان، میزان بودجه نظامی عربستان سعودی است به‌طوری که بررسی تطبیقی نسبت بودجه نظامی به تولید ناخالص داخلی کشورهای جهان نشان می‌دهد به جز روسیه که بودجه نظامی اش معادل ۴/۲ درصد حجم تولید ناخالص داخلی این کشور است، بین ۱۳ کشور با بالاترین بودجه نظامی ازجمله آمریکا، چین، ژاپن، هند، فرانسه، انگلیس، آلمان، ایتالیا تا ترکیه نسبت بودجه نظامی به تولید ناخالص داخلی بین یک تا سه درصد است؛ اما این در حالی است که بودجه نظامی ۶۹ میلیارد دلاری عربستان در سال ۲۰۱۷ حدود ۹/۱ درصد از حجم تولید ناخالص داخلی ۷۷۰ میلیارد دلاری این کشور است. به عبارت دیگر، بودجه نظامی عربستان با لحاظ تولید ناخالص داخلی، سه برابر آمریکا، ۶ برابر چین، دو برابر روسیه، چهار برابر هریک از کشورهای هند، فرانسه، کره جنوبی و ترکیه، پنج برابر هریک از دو کشور انگلیس و استرالیا، ۱۰ برابر ژاپن، ۶ برابر برزیل، هفت برابر ایتالیا و هشت برابر کانادا است.

چه کسانی عربستان را می‌دوشند؟

تحقیر چندین یاره سعودی‌ها از سوی دونالد ترامپ به واسطه واردات بی‌رویه سلاح از آمریکا موجب شد واژه «دوشیدن» عربستان برای توصیف تعامل این کشور با آمریکا بیش از گذشته در ادبیات سیاست بین الملل به کار رود. در این زمینه داده‌های آماری SIPRI نیز موید همین امر است، به‌طوری که طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ عربستان نزدیک به هفت میلیارد دلار تسلیحات نظامی از آمریکا خریداری کرده است. پس از آمریکا، انگلیس دومین کشوری است که طی سه سال بیش از دو میلیارد دلار تسلیحات نظامی به عربستان صادر کرده است. فرانسه با ۲۹۱ میلیون دلار، اسپانیا با ۲۵۴ میلیون دلار، ایتالیا با ۲۲۶ میلیون دلار، سوئیس با ۱۸۶ میلیون دلار، کانادا با ۱۲۹ میلیون دلار و آلمان با ۱۲۰ میلیون دلار در سه سال بیشترین صادرات تسلیحات نظامی را به عربستان داشته‌اند.

میزان صادرات تسلیحات نظامی آمریکا به کشورهای مسلمان یا دارای جمعیت غالب مسلمان در سال ۲۰۱۷			
کشور واردکننده	میزان صادرات (میلیون دلار)	سهم از کل صادرات آمریکا (درصد)	
عربستان سعودی	۳,۴۲۵	۲۷,۶۳	
عراق	۵۰۶	۴,۰۸	
امارات	۴۹۹	۴,۰۳	
قطر	۴۹۶	۴	
مراکش	۳۵۱	۲,۸۳	
افغانستان	۲۵۰	۲,۰۲	
اندونزی	۲۴۳	۱,۹۶	
مصر	۱۸۹	۱,۵۲	
اردن	۱۲۷	۱,۰۲	
ترکیه	۹۴	۰,۷۶	
تونس	۹۳	۰,۷۵	
عمان	۸۷	۰,۷۰	
لبنان	۵۶	۰,۴۵	
کویت	۵۵	۰,۴۴	
پاکستان	۲۱	۰,۱۷	
نیجریه	۵	۰,۰۴	
بحرین	۴	۰,۰۳	
مالزی	۴	۰,۰۳	
سنگال	۲	۰,۰۲	
چاد	۲	۰,۰۲	
معارضان سوری	۱	۰,۰۱	
جمع صادرات به کشورهای اسلامی	۶,۶۲۶	۵۲,۵	
جمع کل صادرات	۱۲,۳۹۷	۱۰۰	
انستیتو بین‌المللی پژوهش‌های صلح استکهلم (SIPRI)			

میزان واردات ۱۵ واردکننده اصلی تسلیحات نظامی در سال ۲۰۱۷ (میلیون دلار)		
هند	4375	
عربستان	3646	
مصر	1641	
امارات	1604	
چین	1458	
استرالیا	1386	
الجزایر	1349	
عراق	1240	
پاکستان	1021	
اندونزی	1021	
ویتنام	984	
ترکیه	875	
کره جنوبی	802	
آمریکا	729	
تایوان	729	
۱۵ کشور برتر در زمینه صادرات تسلیحات نظامی در سال ۲۰۱۷		
کشور	صادرات (میلیون دلار)	سهم از کل (درصد)
آمریکا	۱۲,۳۹۷	۳۴
روسیه	۸,۰۲۲	۲۲
فرانسه	۲,۴۴۳	۶,۷
آلمان	۳,۱۱۵	۵,۸
چین	۲,۰۷۸	۵,۷
انگلیس	۱,۷۵۰	۴,۸
اسپانیا	۱,۰۵۷	۲,۹
رژیم صهیونیستی	۱,۰۵۷	۲,۹
ایتالیا	۹۱۲	۲,۵
هند	۷۶۶	۲,۱
اوکراین	۶۲۰	۱,۷
کره جنوبی	۴۳۸	۱,۲
سوئیس	۳۲۸	۰,۹
سوئد	۳۲۸	۰,۹
ترکیه	۲۹۲	۰,۸
جمع صادرات ۱۵ کشور	۳۴,۶۰۲	۹۴,۹
صادرات سایر کشورها	۱,۸۶۰	۵,۱
جمع کل صادرات	۳۶,۴۶۲	۱۰۰
انستیتو بین‌المللی پژوهش‌های صلح استکهلم (SIPRI)		

و تایوان نیز در رتبه‌های چهاردهم و پانزدهم قرار دارند.

🔴 **۲۰ شرکت ذی نفع جنگ؛ از لاکهید تا بوئینگ و ایرباس**
برمبنای اطلاعاتی که اخیراً روزنامه آمریکایی «یواس ای تودی» (USA Today) منتشر کرده است، در سال ۲۰۱۷ تعداد ۲۰ شرکت جهان در مجموع با فروش ۲۵۹ میلیارد دلار تسلیحات نظامی، بهترین فروشندگان تسلیحات نظامی بوده‌اند. نکته قابل تامل اینکه ۲۰ شرکت مذکور در حالی ۲۵۹ میلیارد دلار تسلیحات نظامی را به فروش رسانده‌اند که این میزان حدود ۴۸ درصد از کل فروش ۵۳۸ میلیارد دلاری آنها است. به عبارت دیگر، این ۲۰ مجتمع نظامی-صنعتی نزدیک به نیمی از درآمد خود را مدیون تسلیحات نظامی بوده و نیمی دیگر را از صادرات صنعتی غیرنظامی به دست می‌آورند. در اس این شرکت‌ها، ۱۱ شرکت آمریکایی قرار دارند که از ۲۵۹ میلیارد دلار کل فروش تسلیحات نظامی ۲۰ شرکت، سهمی ۶۹ درصدی (معادل ۱۷۸۵ میلیارد دلار) دارند. لاکهید مارتین با فروش نزدیک به ۴۵ میلیارد دلار تسلیحات نظامی در رتبه اول، بوئینگ با فروش نزدیک به ۲۷ میلیارد دلار در رتبه دوم، ریتون با فروش ۲۴ میلیارد دلاری در رتبه سوم، نورثروپ گرومن با فروش ۲۲/۴ میلیارد دلاری در رتبه چهارم و جنرال داینامیکس با فروش ۱۹/۵ میلیارد دلار، پنج شرکت اول آمریکا هستند. همچنین شرکت‌های یونایتد تکنولوژی، ال-۳ کامپونیکشنز، هانتینگتون اینگالز، هانی‌ول، لایدوس و تکستران نیز در رتبه‌های ششم تا یازدهم قرار دارند.

بعد از آمریکایی‌ها، دو شرکت انگلیسی بی‌ای‌ئی سیستمز و رولز-رویس با فروش ۲۷/۳ میلیارد دلاری خود سهمی ۱۰/۵ درصد از بازار تسلیحات را بین ۲۰ شرکت دارند. پس از

استکهلم (SIPRI)، در سال ۲۰۱۷ از مجموع نزدیک به ۳۶/۵ میلیارد دلار صادرات تجهیزات و تسلیحات نظامی، آمریکا با صادرات نزدیک به ۱۲/۴ میلیارد دلار، ۳۴ درصد بازار صادراتی نظامی جهان را در اختیار دارد. پس از آمریکا روس‌ها با صادرات هشت میلیارد دلاری خود در رتبه دوم با سهمی ۲۲ درصدی، فرانسوی‌ها با صادرات ۲/۴ میلیارد دلاری با سهم کمتر از هفت درصد در رتبه سوم، آلمانی‌ها با صادرات ۲/۱ میلیارد دلاری و سهم ۵/۸ درصدی در رتبه چهارم، چینی‌ها با صادرات بیش از دو میلیارد دلاری و سهم ۵/۷ درصدی در رتبه پنجم و انگلیسی‌ها و رژیم اشغالگر قدس به‌طور مشترک با صادرات بیش از یک میلیارد دلاری و سهمی ۲/۹ درصدی در رتبه‌های ششم و هفتم قرار دارند. ایتالیا، هلند و اوکراین نیز با میانگین صادرات بین ۶۰۰ تا ۹۰۰ میلیون دلار در رتبه‌های هشتم، نهم و دهم جهان قرار دارند.

🔴 **هندی‌ها و عربستان بزرگ‌ترین خریدار تسلیحات نظامی**
آمارهای انستیتو بین‌المللی پژوهش‌های صلح استکهلم (SIPRI) نشان می‌دهد از مجموع نزدیک به ۳۶/۵ میلیارد دلار صادرات تجهیزات و تسلیحات نظامی در سال ۲۰۱۷، حدود ۱۲ درصد (۴/۳ میلیارد دلار) از آن را هندی‌ها، ۱۰ درصد (۳/۶ میلیارد دلار) از آن را عربستان سعودی، ۴/۵ درصد (۱/۶ میلیارد دلار) از آن را مصری‌ها، ۴/۴ درصد (۱/۶ میلیارد دلار) از آن را اماراتی‌ها و چهار درصد (۱/۴ میلیارد دلار) از آن را چینی‌ها وارد کرده‌اند. بر این اساس هند، عربستان، مصر، امارات و چین پنج واردکننده اول تسلیحات نظامی در سال ۲۰۱۷ بوده‌اند و کشورهای استرالیا، الجزایر، عراق، پاکستان، اندونزی، ویتنام، کره جنوبی و... در رتبه‌های ششم تا سیزدهم آمریکا